

วิเคราะห์การได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะพิพาทระหว่างสาธารณรัฐนิการากัวกับ
สาธารณรัฐโคลอมเบีย: ในกรณีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเล
Analysis of Acquisition of Title Over Disputed Island between
Republic of Nicaragua and Republic of Columbia:
Case Study of Territorial and Maritime Dispute

สุ้มลลิกา ดาวสุวรรณ¹

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

140 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000, ประเทศไทย

อีเมลติดต่อ: sumullika.d@tsu.ac.th

Sumullika Dowsuwan²

Faculty of Law, Thaksin University

140 Kanjanavanit Road, Khao Rupchang, Mueang, Songkhla 90000, Thailand

Email: sumullika.d@tsu.ac.th

Received: May 27, 2020 Revised: August 20, 2020 Accepted: August 31, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการของศาล ในการพิจารณาตัดสินประเด็นการได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างสาธารณรัฐนิการากัวกับสาธารณรัฐโคลอมเบีย (Territorial and Maritime Dispute) ที่ขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ จนมีคำพิพากษาตัดสินเมื่อปี ค.ศ. 2012 นั้นว่า คดีดังกล่าวก่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนต่อหลักการได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนประการใด ที่อาจนำมาปรับใช้กับประเด็นปัญหาการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะในสังคมนระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการของศาลในคดีดังกล่าวนี้ช่วยก่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนต่อหลักการได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนในมิติที่ว่า ถ้ารัฐพิพาทใดแสดงให้เห็นว่ามีเอกสารที่ยอมรับระหว่างคู่กรณีทั้งสองฝ่าย โดยระบุว่เกาะพิพาทเป็นของฝ่ายใดแล้ว ย่อมสนับสนุนการได้มาซึ่งสิทธิของฝ่ายนั้น แต่อย่างไรก็ตาม หากศาลไม่สามารถตรวจสอบสิทธิจากเอกสารต่าง ๆ ได้ ศาลจะพิจารณาถึงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดสิทธิซึ่งเป็นการกระทำในนามของรัฐที่แสดงออกถึงความมีประสิทธิภาพ และจากคดีดังกล่าว ช่วยสร้างตัวอย่างที่แสดงออกถึงความมีประสิทธิภาพ เช่น กรณีรัฐออกกฎหมายและเข้าไปบริหารจัดการเกี่ยวกับการกระทำในทางเศรษฐกิจ หรือในกรณีรัฐเข้าไปปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลโดยทหารเรือในบริเวณพื้นที่พิพาท ซึ่งการกระทำเช่นนี้ต้องเป็นการกระทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จึงจะถือเป็นการกระทำที่มีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นรัฐใดก็ตามที่พิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิ

---

¹ อาจารย์.

² Lecturer.

เหนือดินแดน ถ้าเข้าไปครอบครองดินแดนที่พิพาทกันซึ่งกระทำในนามของรัฐที่แสดงออกถึงควมมีประสิทธิภาพแล้ว ก็อาจนำมาสู่การได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนที่พิพาทกันได้

คำสำคัญ: การได้มาซึ่งสิทธิ; เกาะพิพาท; สาธารณรัฐนิการากัวกับสาธารณรัฐโคลอมเบีย; ดินแดนและเขตทางทะเล

Abstract

This article aims to study International Court of Justice (ICJ)'s methods and judgement concerning with acquisition of right over disputed island in a case of Territorial and Maritime Dispute between Republic of Nicaragua and Republic of Columbia in 2012. This case accentuated the Principle of Acquisition of Right over Territory, which can be applied to solve disputes over island ownership in the international society.

Results show that ICJ's methods highlight the concept of Principle of Acquisition of Right over Territory: if either of disputed states can produce a document – well accepted by both parties - stating that the disputed island belongs to the document submitting state, this document confirms its right over the disputed island. However, if unable to verify the right stated in the document, the court may take into consideration the behaviors that constitute the right resulting from effective actions under the name of the state. Some good examples of effective action are as follows: a state promulgates a statute to administer economic activities in disputed areas or organizes an operation to provide assistance in the sea by navy in disputed areas. In order to be qualified for being effective, these actions needs to be persistent till present. In conclusion, in case of territory dispute, any state in possession of disputed areas may be entitled to right over the disputed territory if that state has proof of its engagement with effective actions under the name of the state.

Keywords: Right Acquisition; Disputed Island; Republic of Nicaragua and Republic of Columbia; Territorial and Maritime

1. บทนำ

ปัจจุบันในทางสังคมระหว่างประเทศได้เกิดปัญหาเกี่ยวกับดินแดน ไม่เพียงแต่เฉพาะดินแดนทางบกเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงดินแดนในทะเล หรือที่เรียกว่า “เกาะ” ซึ่งเกาะนั้นได้มีนิยามความหมายในข้อ 121 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้มีนิยามไว้ในข้อ 121 ว่า “เกาะ” คือ แผ่นดินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีน้ำรอบล้อม และขึ้นเหนือน้ำในขณะน้ำขึ้นสูงสุด³ และนอกจากสภาพปัญหาปัจจุบันที่จะ

³ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 121.

มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดนแล้ว ยังได้เกิดประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเขตทางทะเลที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ด้วย ซึ่งรัฐต่าง ๆ ที่พิพาทกันในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดนและการแบ่งเขตทางทะเลนั้น ต่างฝ่ายต่างต้องการความชัดเจนเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเล เพื่อให้ได้สิทธิเหนือพื้นที่พิพาททั้งหมดหรือมากที่สุด โดยตนจะได้ใช้ทรัพยากรในพื้นที่ที่ตนมีสิทธิอธิปไตยหรืออำนาจอธิปไตยเหนือบริเวณนั้น ๆ ได้อย่างเต็มที่ และนำทรัพยากรมาแปรเปลี่ยนสร้างให้เกิดมูลค่านำรายได้เข้าสู่ประเทศให้ได้มากที่สุด ซึ่งตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศนั้น หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับดินแดนหรือเขตแดน คู่พิพาทสามารถระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นใดที่ไม่ใช่ทางตุลาการก็ได้ หรือจะระงับข้อพิพาทโดยวิธีทางตุลาการก็ได้ ดังเช่นคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเล ซึ่งเป็นข้อพิพาทระหว่างสาธารณรัฐนิการากัว (โดยต่อไปนี้จะขอเรียกว่านิการากัว) กับสาธารณรัฐโคลอมเบีย (โดยต่อไปนี้จะขอเรียกว่าโคลอมเบีย) ซึ่งเป็นคดีที่ผู้เขียนจะนำมาเป็นตัวอย่างในการสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการ (Approach) ของศาลจากการตัดสินในได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนพิพาท โดยคดีนี้ นิการากัวเป็นโจทก์ยื่นฟ้องโคลอมเบียต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 2001⁴ ในประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดนและการแบ่งเขตทางทะเลในทะเลแคริบเบียนตะวันตก เริ่มแรกนั้นศาลมีวิธีการในการพิจารณา โดยศาลเห็นว่าคดีนี้ศาลมีเขตอำนาจในการพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยของคู่กรณีและการแบ่งเขตทางทะเลภายใต้ ข้อ 31 ของกติกาโบโกตา⁵

โดยบทความนี้ ผู้เขียนมุ่งประสงค์จะอธิบายในประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดนบริเวณทะเลแคริบเบียน โดยเริ่มแรกจะอธิบายเกี่ยวกับคำร้องขอของคู่กรณี เนื้อหาแห่งคดี (Merit of the Case) และคำตัดสินของศาล แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ในประเด็นการได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะพิพาทว่า ก่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนต่อหลักการได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนประการใด ที่อาจนำมาปรับใช้กับประเด็นปัญหาการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะในสังคมนระหว่างประเทศ

2. ข้อเท็จจริงของประเด็นแห่งคดี วิธีการของศาลในการวินิจฉัย และผลของคำตัดสินของศาล

2.1 คำร้องของคู่กรณี

สำหรับประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดนนั้น นิการากัวกับโคลอมเบียคู่กรณีได้มีคำร้องขอต่อศาล โดยนิการากัวได้ร้องขอต่อศาลและให้ศาลตัดสินและประกาศว่า “ให้นิการากัวมีอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะซานอันเดรส, เกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะเอสชูเตสเต้, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซาเวสเคย์, เกาะเซอร์รานิลล่า และเกาะบาโจ นูโว⁶ และถ้าศาลเห็นว่าการ์ตาเคนามีลักษณะเป็นเกาะตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว ขอให้ศาลตัดสินว่า ให้นิการากัวมีอำนาจอธิปไตยเหนือการ์ตาเคนา”⁷

⁴ Nicaragua v. Columbia, 630 (International Court of Justice 2012).

⁵ Nicaragua v. Columbia, 876 (International Court of Justice 2007), quoted in Nicaragua v. Columbia, 631 (International Court of Justice 2012).

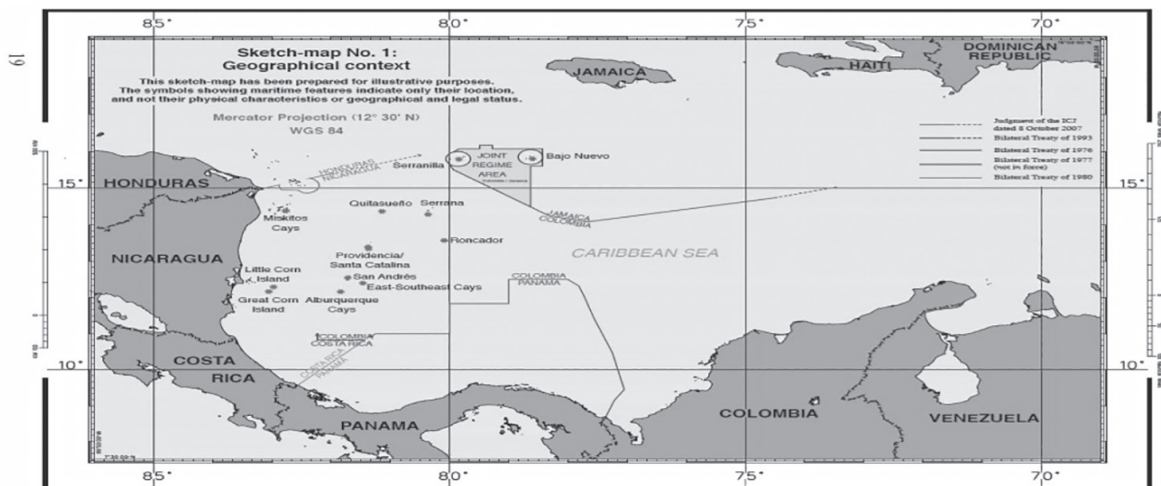
⁶ Christian Diemer and Amalija Separovic, “Territorial Question and Maritime Delimitation with Regard to Nicaragua’s Claim to the San Andres Archipelago,” *Heidelberg Journal of International Law* (2006): 167.

⁷ Nicaragua v. Columbia, 636 (International Court of Justice 2012).

ส่วนโคลอมเบียได้ร้องขอต่อศาลให้ศาลตัดสินและประกาศว่า “ให้โคลอมเบียมีอำนาจอธิปไตยเหนือลักษณะทางทะเลที่พิพาทดังต่อไปนี้ เกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะอิสเซาท์เคย์, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์ราน่า, การ์ตาเคนา, เกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะบาโจ นูโว และหมู่เกาะซานอันเดรส” ทั้งนี้ เหตุที่คู่กรณีร้องขอต่อศาลให้ศาลตัดสินและประกาศว่าให้ตนมีอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาทดังกล่าว เนื่องจากเกาะดังกล่าวที่ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ที่จะต้องแบ่งเขตแดนในทะเลแคริบเบียน ประกอบกับนิการากัวเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลแคริบเบียนในมหาสมุทรแอตแลนติก โดยทางทิศตะวันออกของนิการากัวหันหน้าไปทางชายฝั่งของโคลอมเบีย ในขณะที่โคลอมเบียที่ตั้งอยู่บริเวณทางใต้ของทะเลแคริบเบียน และมีพรมแดนทางตะวันตกติดกับปานามา ตลอดจนมีพรมแดนทางตะวันออกติดกับประเทศเวเนซุเอลา⁸

2.2 ข้อเท็จจริงของลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่พิพาท

ข้อเท็จจริงของลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่พิพาทนั้นมีดังต่อไปนี้

ภาพ: เกาะพิพาทต่าง ๆ⁹

เกาะอัลบูเคอร์คีเป็นเกาะที่เกิดขึ้นโดยหินปะการัง (Atoll) ตั้งอยู่ทางตะวันออกห่างจากแผ่นดินนิการากัว 100 ไมล์ทะเล ประกอบกับเกาะดังกล่าวห่างจากแผ่นดินโคลอมเบียไป 375 ไมล์ทะเล และตั้งอยู่ทางใต้ของหมู่เกาะซานอันเดรสออกไป 20 ไมล์ทะเล ในขณะที่เกาะรอนกาตอร์เป็นเกาะที่ห่างจากแผ่นดินนิการากัวออกไป 190 ไมล์ทะเล และห่างจากแผ่นดินโคลอมเบีย 320 ไมล์ทะเล ส่วนเกาะอิสเซาท์เคย์ อยู่ห่างจากแผ่นดินนิการากัว 120 ไมล์ทะเล รวมทั้งห่างจากแผ่นดินโคลอมเบีย 360 ไมล์ทะเล อีกทั้งเกาะดังกล่าวตั้งอยู่ทางใต้ของหมู่เกาะซานอันเดรส¹⁰

⁸ Ibid., 637.

⁹ Ibid., 639.

¹⁰ Joern Geister and Juan Manuel Diaz, *Reef Environments and Geology of an Oceanic Archipelago: San Andres, Old Providence and Santa Catalina (Caribbean Sea, Colombia with Field Guide)* (n.p.: n.p., n.d.), 100.

นอกจากนี้ เกาะเซอร์ราน่านั้น เป็นหนึ่งในเกาะพิพาท หรืออาจรู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า เกาะเซาเวสเคย์¹¹ ตั้งห่างจากแผ่นดินนิการากัวไป 170 ไมล์ทะเล และห่างจากโคลอมเบีย 360 ไมล์ทะเล อีกทั้งในส่วนการ์ตาเคนาตั้งอยู่ทางตะวันออกเกาะเซอร์ราน่าประมาณ 45 ไมล์ทะเล รวมทั้งห่างจากโพรบิเดนเซียของโคลอมเบียไป 40 ไมล์ทะเล และในส่วนเกาะเซอร์รานิลล่านั้นกว้าง 300 เมตร และสูง 40 เมตร เกาะดังกล่าวตั้งห่างจากแผ่นดินนิการากัวไป 200 ไมล์ทะเล และจากแผ่นดินโคลอมเบียไปประมาณ 400 ไมล์ทะเล¹² ส่วนหมู่เกาะซานอันเดรส เป็นหมู่เกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 83,000 คน โดยประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพท่องเที่ยวและประมง และบริเวณหมู่เกาะดังกล่าวถือเป็นบริเวณที่มีแหล่งทรัพยากรน้ำมันที่สำคัญ¹³ ประกอบกับหมู่เกาะซานอันเดรสนั้น ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลแคริบเบียน และห่างจากนิการากัวประมาณ 105 ไมล์ทะเล อีกทั้งห่างจากชายฝั่งโคลอมเบียไปประมาณ 380 ไมล์ทะเล¹⁴

2.3 วิธีการพิจารณาคดีในส่วนเนื้อแท้แห่งคดีในประเด็นสิทธิเหนือเกาะพิพาท

จากคำร้องขอของนิการากัวที่ได้มีคำร้องขอต่อศาลให้ตนมีสิทธิเหนือหมู่เกาะซานอันเดรสนั้น สำหรับประเด็นนี้ ศาลได้ยื่นไปยังคำตัดสินในคำคัดค้านเบื้องต้น (Preliminary Objection) กรณีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 2007 ซึ่งตามคำคัดค้านเบื้องต้น “ศาลเห็นว่า สนธิสัญญา 1928 ที่เป็นสนธิสัญญาเกี่ยวกับดินแดนระหว่างโคลอมเบียและนิการากัวนั้น ในสนธิสัญญานับดังกล่าว นิการากัวได้ยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะซานอันเดรสเป็นของประเทศโคลอมเบีย”¹⁵ เพราะฉะนั้นสำหรับในประเด็นอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะซานอันเดรส จึงเป็นอันยุติว่าอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของโคลอมเบีย ต่อมาศาลเริ่มพิจารณาว่าเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์ราน่า, การ์ตาเคนา, เกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะอิส เซาท์เคย์ และเกาะบาโจ นูโว มีลักษณะทางทะเลเป็นเกาะหรือไม่ โดยในคดีนี้ คู่กรณีเห็นว่าเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์ราน่า, เกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะอิส เซาท์เคย์ และเกาะบาโจ นูโว มีสถานะเป็นเกาะ เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวอยู่เหนือน้ำในขณะที่น้ำขึ้นสูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม คู่กรณีไม่เห็นพ้องตรงกันในประเด็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ชื่อว่า “การ์ตาเคนา” ว่ามีลักษณะเป็นเกาะหรือไม่

ประเด็นนี้ ศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ ศาลเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่าการ์ตาเคนามีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นเกาะตามนิยามความหมายของคำว่า “เกาะ” ตามกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะการ์ตาเคนาไม่ได้อยู่เหนือน้ำในขณะที่น้ำขึ้นสูงสุด¹⁶

¹¹ Ibid.

¹² Ibid., 640-641.

¹³ Christian Diemer and Amalija Separovic, “Territorial Question and Maritime Delimitation with Regard to Nicaragua’s Claim to the San Andres Archipelago,” 168.

¹⁴ David P. Stewart, “International Decisions,” *The American Journal of International Law* 107 (2013): 396.

¹⁵ *Nicaragua v. Columbia*, 638 (International Court of Justice 2012).

¹⁶ M. Imad Khan and David J. Rains, “Doughnut Hole in the Caribbean Sea: The Maritime Boundary between Nicaragua and Columbia According to the International Court of Justice,” *Houston Journal of International Law* (2013): 594.

ต่อมาศาลได้เริ่มมีวิธีการพิจารณาคดีในส่วนเนื้อที่แห่งคดี ในประเด็นการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาทที่ทั้งสองฝ่ายต่างอ้างสิทธิ โดยศาลได้เริ่มตรวจสอบสิทธิเหนือเกาะพิพาทจากสนธิสัญญา 1928 ซึ่งเป็นสนธิสัญญาระหว่างโคลอมเบียกับนิการากัวตามข้อ 1 ของสนธิสัญญาดังกล่าวระบุว่า “โคลอมเบียยอมรับว่านิการากัวมีอำนาจอธิปไตยเหนือชายฝั่งมีสกีโต้ ระหว่างแหลมกราเซีย เอ ดิโอส และแม่น้ำซานฆอน รวมทั้งเกาะแมนเกิ้ล แกรน และเกาะแมนเกิ้ล ชิโก้ ในบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ส่วนนิการากัวยอมรับว่าโคลอมเบียมีอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะซานอันเดรส, หมู่เกาะโพรวิเดนเซีย และหมู่เกาะเซนต้า คาทาลิน่า รวมไปถึงเกาะเล็กเกาะน้อยตั้งอยู่บริเวณหมู่เกาะซานอันเดรส”¹⁷

จากข้อ 1 ของสนธิสัญญา 1928 ดังกล่าว ศาลสังเกตว่าไม่ได้มีการกล่าวถึงเกาะอื่น นอกจากหมู่เกาะซานอันเดรส, หมู่เกาะโพรวิเดนเซีย และหมู่เกาะเซนต้า คาทาลิน่า ดังนั้นศาลจึงพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามเนื้อหาของสนธิสัญญาดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะหาคำตอบได้ว่าเกาะพิพาทเป็นของคู่กรณีฝ่ายใด¹⁸

ศาลจึงเริ่มพิจารณาตรวจสอบสิทธิจากเส้นเขตแดนเดิมตามหลักการสืบสิทธิเส้นเขตแดนเดิม (Uti - Possidetis) ณ วันที่ประกาศเอกราชจากประเทศสเปน โดยในประเด็นนี้ศาลสังเกตว่า การที่คู่กรณีอ้างอำนาจอธิปไตยบนพื้นฐานของหลักสืบสิทธิเส้นเขตแดนเดิม ในช่วงเวลาที่ประกาศเอกราชจากประเทศสเปน ศาลเห็นว่าไม่มีคำสั่งใดของเจ้าอาณานิคมที่มีการอ้างถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่พิพาท ดังนั้นศาลจึงสรุปว่าหลักการสืบสิทธิเส้นเขตแดนเดิมไม่เพียงพอที่จะช่วยตัดสินอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาทระหว่างนิการากัวและโคลอมเบีย เพราะลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่พิพาทเหล่านี้ ไม่มีสิ่งใดที่ชี้ว่า ณ วันที่นิการากัวตกอยู่ภายใต้อาณานิคมประเทศสเปน เกาะพิพาทตกอยู่ภายใต้จังหวัดนิการากัว หรือจังหวัดโคลอมเบีย หรือแม้กระทั่งนิการากัว หรือโคลอมเบีย ประกาศเอกราช ก็ไม่ปรากฏว่าเกาะพิพาทอยู่ภายใต้นิการากัวหรือโคลอมเบีย¹⁹ ศาลจึงสรุปว่า ไม่ใช่ทั้งนิการากัวและโคลอมเบียที่มีสิทธิเหนือเกาะพิพาทตามหลักสืบสิทธิเส้นเขตแดนเดิม ประกอบกับเกาะที่พิพาทดังกล่าวเป็นเกาะเล็กที่ไม่มีคนอยู่อาศัย²⁰

เมื่อศาลได้ตรวจสอบสิทธิจากเส้นเขตแดนเดิมแล้วปรากฏว่า ไม่พบสิทธิอีกเช่นเดียวกัน ศาลจึงได้ตรวจสอบพฤติกรรมอันก่อให้เกิดสิทธิในส่วนพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effectivites) ซึ่งก่อนที่ศาลจะตรวจสอบสิทธินั้น ศาลได้ตรวจสอบหาวันสำคัญแห่งกรณี (Critical Date) โดยประเด็นวันสำคัญแห่งกรณีนี้ทางนิการากัวอ้างว่า ช่วงเวลาที่เกิดข้อพิพาท คือ ปี ค.ศ. 1969 เพราะช่วงเวลาดังกล่าว นิการากัวได้ให้สัมปทานน้ำมันบริเวณการ์ตาเคนา ซึ่งการดังกล่าวทำให้โคลอมเบียได้ส่งจดหมายคัดค้าน ประกอบกับโคลอมเบียอ้างว่าเส้นเมริเดียนที่ 82 องศาตะวันตก เป็นเส้นแบ่งเขตทางทะเลระหว่างคู่กรณี ส่วนในวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1969 นิการากัวได้ส่งจดหมายตอบกลับคัดค้านการอ้างเขตแดนของโคลอมเบีย ส่วนทางโคลอมเบียอ้างว่า ข้อพิพาทเหนือลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่พิพาทเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1971 โดยโคลอมเบียและประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มที่จะ

¹⁷ Nicaragua v. Columbia, 646 (International Court of Justice 2012).

¹⁸ Ibid., 649.

¹⁹ Ibid., 651.

²⁰ Martin Pratt, “Commentary Case Concerning Territorial and Maritime Dispute between Nicaragua and Honduras in the Caribbean Sea,” *Hague Justice Journal* (2007): 184.

เจรจาแก้ปัญหาเกาะรอนกาดอร์, การ์ตาเคนา และเกาะเซอร์รานิลล่า ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าวนั้น นิการากัวได้อ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะซานอันเดรส²¹

ศาลจึงสังเกตว่า ไม่มีสิ่งใดที่ชี้ให้เห็นว่าข้อพิพาทได้เกิดขึ้นก่อนจดหมายแลกเปลี่ยน ค.ศ. 1969 ของนิการากัว ซึ่งตามจดหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คู่กรณีเห็นต่างกันในประเทศอันนาจอร์ปีไตเยเหนือลักษณะทางภูมิศาสตร์ในทะเลแคริบเบียนตะวันตกเฉียงใต้ ดังนั้นศาลจึงสรุปว่า วันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1969 เป็นวันสำคัญแห่งกรณีนี้ เนื่องจากเป็นวันที่นิการากัวได้ส่งจดหมายตอบกลับจดหมายของโคลอมเบีย ต่อมาศาลจึงได้ตรวจสอบพฤติกรรมต่าง ๆ ที่โคลอมเบียกล่าวอ้างว่าก่อให้เกิดสิทธิเหนือเกาะพิพาท ซึ่งประเทศนี้นิการากัวไม่มีหลักฐานที่แสดงออกถึงการกระทำในนามของรัฐในการอ้างอันนาจอร์ปีไตเยเหนือเกาะ แต่อย่างไรก็ตาม ทางฝ่ายโคลอมเบียได้อ้างว่า ตนกระทำการใช้อำนาจรัฐต่อสาธารณชนอย่างสงบ ตลอดจนกระทำอย่างต่อเนื่องบริเวณเกาะรอนกาดอร์, การ์ตาเคนา, เกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะบาโจ นูโว, เกาะอัลบูเคอร์คี และเกาะอิส เซาท์เคย์ มาเป็นเวลามากกว่า 180 ปี และปัจจุบันยังคงออกกฎหมาย ออกกฎเกี่ยวกับการประมง กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจตรวจสอบเกี่ยวกับการเข้าเมือง และปฏิบัติการช่วยเหลือคน กระทำการสาธารณสุขในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในบริเวณหมู่เกาะซานอันเดรส รวมทั้งออกกฎหมายอาญาบริเวณดังกล่าว ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ทั้งนี้ โคลอมเบียยังอ้างถึงการกระทำของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลรักษาประภาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับกองทัพเรือ และเครื่องมือที่ใช้สำหรับชาวประมง รวมทั้งการติดตั้งเสาวิทยุ อีกทั้งโคลอมเบียยังอ้างต่อไปอีกว่า นิการากัวไม่มีพยานหลักฐานที่แสดงว่าได้มีเจตนาใช้อันนาจอร์ปีไตเยเหนือเกาะ และยิ่งไปกว่านั้น นิการากัวก็ไม่เคยคัดค้านการใช้อันนาจอร์ปีไตเยเหนือเกาะพิพาทเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 150 ปี ส่วนนิการากัวโต้แย้งแต่เพียงว่า การกระทำทั้งหลายของโคลอมเบียเกิดขึ้นภายหลังจากวันสำคัญแห่งกรณีนี้

ต่อมาศาลจึงได้เริ่มตรวจสอบพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพของโคลอมเบีย โดยเริ่มพิจารณาพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ การบริหารและการออกกฎหมาย การออกกฎเกี่ยวกับการกระทำในทางเศรษฐกิจ การกระทำสาธารณสุข มีมาตรการบังคับใช้กฎหมาย การเยี่ยมสำรวจและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเล และการเป็นตัวแทนทางกงสุล จากนั้นศาลเริ่มตรวจสอบพฤติกรรมการบริหารและการออกกฎหมาย ในปี ค.ศ. 1920 โดยผู้ว่าการรัฐหมู่เกาะซานอันเดรส ได้มีการส่งรายงานเกี่ยวกับขอบเขตการบริหารหมู่เกาะซานอันเดรส ในช่วงเวลาเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1919 ถึงเดือนเมษายน ค.ศ. 1920 โดยในรายงานดังกล่าวได้ระบุว่า เกาะรอนกาดอร์, การ์ตาเคนา และเกาะเซอร์รานิลล่า เป็นของโคลอมเบีย ประกอบกับในส่วนการใช้กฎหมายของคณะกรรมการสถาบันปฏิรูปการเกษตรโคลอมเบียได้ออกมติลงวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1968 และวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 1969 เกี่ยวกับขอบเขตการปฏิรูปการเกษตรอาณาเขตในบริเวณเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะเอส ซูเดสเต้, เกาะเซอร์รานา, การ์ตาเคนา และเกาะบาโจ นูโว²²

การออกกฎเกี่ยวกับการกระทำทางเศรษฐกิจในเดือน เมษายน ค.ศ. 1871 สภาโคลอมเบียได้ออกกฎหมายให้สิทธิเช่าเก็บมูลค่างควา (Guano) และเก็บมะพร้าวบนเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะรอนกาดอร์ และ

²¹ Nicaragua v. Columbia, 652-653 (International Court of Justice 2012).

²² Ibid.

การตัดเอา ต่อมมาในเดือนกันยายน ค.ศ. 1871 รัฐซานอันเดรสและรัฐซันหลุยส์ โปรโตเซีย (โคลอมเบีย) ได้ออกกฎหมายห้ามเข้าไปเก็บมูลค่าค่างจากเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะรอนกาตอร์ และการตัดเอา ต่อมมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1893 รัฐซานอันเดรสและรัฐซันหลุยส์ โปรโตเซีย ได้มีการอนุญาตให้ทำสัญญาเก็บมะพร้าวบริเวณเกาะอัลบูเคอร์คี และในเดียนกันนี้ ได้มีการอนุญาตให้สำรวจขุนเขาบริเวณเกาะเซอร์รานาโดยหน่วยงานรัฐโบลิวาร์สำหรับสัญญาในการสำรวจขุนเขาบริเวณเกาะเซอร์รานา, เกาะรอนกาตอร์, การตัดเอา และเกาะอัลบูเคอร์คี ได้ถูกยกเลิกโดยรัฐบาลโคลอมเบีย²³

ต่อมาในปี ค.ศ. 1914 และปี ค.ศ. 1924 ผู้ว่าการรัฐเคย์แมนได้ประกาศการแจ้งเตือนของทางการโคลอมเบียที่ห้ามไม่ให้ทำประมง เก็บมูลค่าค่าง และสำรวจแร่ฟอสเฟตในบริเวณหมู่เกาะซานอันเดรส, เกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์รานิลล่าบาโต และเกาะบาโจ นูโว หากไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลโคลอมเบีย และสำหรับการกระทำโคลอมเบียได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับดูแลประชากรบริเวณเกาะอัลบูเคอร์คี และเกาะอิส เซาท์เคย์ ต่อมาในปี ค.ศ. 1968 กองทัพเรือได้ออกมาตรการตรวจตราประชากรบนเกาะอิส เซาท์เคย์ ตลอดจนเกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะรอนกาตอร์ และการตัดเอา นอกจากนี้ ในส่วนมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ในปี ค.ศ. 1892 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของโคลอมเบียได้เข้าไปเยี่ยมเกาะรอนกาตอร์ และการตัดเอาเพื่อให้หยุดสำรวจมูลค่าค่าง ต่อมาในปี ค.ศ. 1925 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาบังคับใช้บริเวณการตัดเอา ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวได้จับเรือสองลำที่ทำประมงผิดกฎหมายและในปี ค.ศ. 1968 ทางการโคลอมเบียได้ตัดสินในประเด็นที่ว่า เรือประมงที่ซีกองสหรัฐอเมริกาที่ทำการประมงรอบ ๆ การตัดเอาได้กระทำการสอดคล้องกับข้อบังคับการประมงของโคลอมเบียหรือไม่²⁴

การเยี่ยมสำรวจและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลบริเวณเกาะพิพาทในปี ค.ศ. 1937 ค.ศ. 1949 และ ค.ศ. 1967 - 1969 นั้น กองทัพเรือโคลอมเบียได้เยี่ยมเกาะเซอร์รานา, การตัดเอา และเกาะรอนกาตอร์ และในปี ค.ศ. 1969 กองทัพเรือได้มีปฏิบัติการช่วยเหลือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงเกาะอัลบูเคอร์คี และการตัดเอา และการเป็นตัวแทนของกงสุลในปี ค.ศ. 1913 และ ค.ศ. 1937 ประธานาธิบดีโคลอมเบียได้ยอมรับเขตอำนาจทางกงสุลของเยอรมันที่ขยายไปยังเกาะซานอันเดรส, เกาะโปรบิเดนเซีย และเกาะรอนกาตอร์²⁵

ศาลได้พิจารณาเห็นว่า การกระทำในนามของรัฐบาลาธิบดีของโคลอมเบียไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายเกี่ยวกับการประมงการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่บริเวณเกาะพิพาท และการออกมาตรการบังคับใช้ดูแลประชากรและทุนลอน้ำ ตลอดจนการเยี่ยมเกาะต่าง ๆ ของกองทัพเรือ บริเวณเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะบาโจ นูโว, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์รานา, การตัดเอา และเกาะต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณชายฝั่งเซอร์รานิลล่า ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องหลังจากวันสำคัญแห่งกรณีนี้ ดังนั้นศาลเห็นว่าเป็นเวลาหลายทศวรรษที่โคลอมเบียได้กระทำการในนามของรัฐบาลาธิบดีอย่างต่อเนื่องบริเวณเกาะที่พิพาท และได้ใช้อำนาจอธิปไตยบริเวณดังกล่าวอันเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน ประกอบกับไม่มีหลักฐานใดคัดค้านจากนิการากัวในช่วงวันสำคัญแห่งกรณีนี้ อีกทั้งไม่มีพยานหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นว่า นิการากัวได้กระทำการในนามของรัฐบาลาธิบดี

²³ Ibid.

²⁴ Ibid., 656.

²⁵ Ibid.

ศาลจึงสรุปว่าจากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งที่สนับสนุนการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาทของโคลอมเบีย ต่อมาศาลได้ตรวจสอบพฤติกรรมการรับรองของนิการากัว ที่ทางฝ่ายโคลอมเบียได้อ้างว่านิการากัวได้รับรองว่าโคลอมเบียมีอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาท โดยอ้างถึงการตอบโต้ของนิการากัวในคำชี้ขาดของศาลลูแบ ลงวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 1900 ของประธานาธิบดีฝรั่งเศส ในฐานะอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดเกี่ยวกับเขตแดนระหว่างโคลอมเบียกับคอสตาริกา โดยคำชี้ขาดมีความดังนี้ “เกาะต่าง ๆ ที่ห่างจากแผ่นดินและเกาะต่าง ๆ ที่ห่างจากชายฝั่งมอสกิตโต้, เกาะแมนกัล ซิโก้, เกาะแมนกัล แกรน, เกาะคายอส เดอ อัลบูเคอร์คี, เกาะซานอันเดรส, เกาะโพรวินเดนเซีย และเกาะเอสกาโต้ เดอ เวอร์กัว รวมทั้งเกาะต่าง ๆ ที่เดิมอยู่ในจังหวัดการ์ตาเฮนา เป็นของโคลอมเบีย”²⁶

โคลอมเบียยังอ้างถึงจดหมายคัดค้านลงวันที่ 22 กันยายน ค.ศ. 1900 ที่คัดค้านคำชี้ขาดของศาลลูแบ โดยคำชี้ขาดดังกล่าวใจความว่า “คำชี้ขาดไม่มีอคติในสิทธิของนิการากัว” เหนือเกาะต่าง ๆ บางเกาะ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจงได้ครอบครองโดยทหารและบริหารโดยนิการากัว ซึ่งจดหมายดังกล่าวโคลอมเบียยังอธิบายอีกว่า นิการากัวไม่ได้กล่าวอ้างถึงเกาะพิพาทที่อยู่ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่นิการากัวกล่าวอ้าง อีกทั้งโคลอมเบียอ้างว่านิการากัวไม่เคยคัดค้านการอ้างสิทธิเหนือเกาะรอนกาตอร์, การ์ตาเคนา และเกาะเซอร์ราน่า ระหว่างโคลอมเบียกับประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลจึงพิจารณาว่า จากพฤติกรรมการดังกล่าวของนิการากัว แม้เป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แต่ถือเป็นพฤติกรรมที่รับรองอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะพิพาท จึงเป็นการสนับสนุนข้ออ้างของโคลอมเบีย²⁷

หลังจากที่ศาลได้พิจารณาตรวจสอบพฤติกรรมการรับรองของนิการากัวแล้ว เห็นว่าเป็นการสนับสนุนการอ้างสิทธิของโคลอมเบีย ศาลจึงได้พิจารณาพยานหลักฐานการรับรองสิทธิของรัฐที่สาม โดยประเด็นนี้โคลอมเบียอ้างว่า ตามรายงาน (Report) บันทึก (Memoranda) หนังสือทางการทูต (Diplomatic Note) และจดหมายตอบโต้ (Correspondence) จากประเทศอังกฤษ ช่วยยืนยันว่าเจ้าหน้าที่อังกฤษต่างก็เข้าใจว่าหมู่เกาะซานอันเดรส ตั้งแต่เกาะเซอร์รานิลล่า, เกาะบาโจ นูโว และเกาะอัลบูเคอร์คี เป็นส่วนหนึ่งของโคลอมเบีย ศาลเห็นว่าจากพยานหลักฐานในทางปฏิบัติของรัฐที่สาม การรับรองของรัฐที่สามเป็นการสนับสนุนข้ออ้างของโคลอมเบีย นอกจากนี้ ทางโคลอมเบียได้พิจารณามูลค่าของแผนที่ โดยศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานแผนที่อย่างเป็นทางการที่ดีที่สุดและยังใช้มาจนถึงทุกวันนี้ว่าหมู่เกาะซานอันเดรสเป็นส่วนหนึ่งของโคลอมเบีย และแผนที่ 1931 เป็นผลลัพธ์ของข้อตกลง ค.ศ. 1928 - ค.ศ. 1930 ที่ทำขึ้นระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบียที่อธิบายว่า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ในเส้นเมริเดียน 82 องศาตะวันตก (Meridian 82° W) เป็นของนิการากัว ศาลพิจารณาเห็นว่า แผนที่ที่เป็นพยานหลักฐานถือว่ามีมูลค่าสนับสนุนการกล่าวอ้างของโคลอมเบีย²⁸

ดังนั้นศาลพิจารณาข้ออ้างและพยานหลักฐานของคู่กรณี ศาลเห็นว่าโคลอมเบียมีอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะบาโจ นูโว, เกาะอิส เซาท์เคย์, การ์ตาเคนา, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์ราน่า และเกาะเซอร์รานิลล่า²⁹

²⁶ Ibid., 657.

²⁷ Ibid., 657-659.

²⁸ Ibid., 660.

²⁹ Ibid., 660-662.

3. วิเคราะห์ประเด็นการได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะในคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเล

ในประเด็นการได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะในคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลนั้น เมื่อได้พิจารณาว่าคู่กรณีร้องขอต่อศาลว่าอย่างไร และเนื้อแท้แห่งคดี ตลอดจนศาลตัดสินในประเด็นอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะที่พิพาทว่าเป็นเช่นไรนั้น จากวิธีการที่ศาลตัดสินตลอดจน เหตุผลของศาลเป็นสิ่งที่ช่วยขยายประเด็นการได้มาซึ่งเกาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบันในสังคมระหว่างประเทศได้เกิดปัญหาพิพาทเรื่องสิทธิเหนือเกาะพิพาทต่าง ๆ มากมาย แต่ทั้งนี้ ตามหลักของกฎหมายระหว่างประเทศการได้มาซึ่งดินแดนนั้น สามารถได้มาโดยวิธีการดังต่อไปนี้ 1) การครอบครอง, 2) การครอบครองปรปักษ์, 3) การยกให้, 4) ชัยชนะจากการรบ และ 5) การได้มาซึ่งดินแดนโดยสภาวะธรรมชาติ³⁰ และเมื่อมีการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะก็ต้องนำหลักการได้มาซึ่งดินแดนมาปรับใช้และคดีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย ซึ่งเป็นคดีที่พิพาทเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเหนือดินแดนที่เป็นเกาะ

จากคดีดังกล่าวนี้ สามารถเป็นตัวอย่างในการขยายหลักการได้มาซึ่งดินแดนได้ และสามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการปรับใช้กับกรณีปัญหาการอ้างสิทธิเหนือเกาะต่าง ๆ มากมาย ในสังคมระหว่างประเทศได้ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณทะเลจีนใต้ อาทิ กรณีการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ ซึ่งหมู่เกาะดังกล่าวได้เกิดการอ้างสิทธิจากประเทศจีน ประเทศเวียดนาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศบรูไน รวมถึงไต้หวัน (ไต้หวันมีชื่อทางการว่าสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นรัฐที่ได้รับการรับรองอย่างไม่สมบูรณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) โดยหมู่เกาะสแปรตลีย์นั้น ตั้งอยู่บริเวณตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่เกาะนี้มีพื้นที่ทางตะวันตกติดกับเกาะปาลาวันของประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเกาะบอร์เนียว ซึ่งเกาะบอร์เนียวนั้นประกอบไปด้วยประเทศบรูไน รัฐซาราวักและรัฐซาบารของประเทศไทย โดยหมู่เกาะสแปรตลีย์มีพื้นที่ครอบคลุม 410,000 ตารางกิโลเมตร มีเกาะเล็กเกาะน้อย หิน โขดหิน และหินใต้น้ำ³¹

ทั้งนี้ ประเทศจีน ประเทศเวียดนาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศบรูไน รวมถึงไต้หวัน ต่างอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ โดยประเทศจีนได้อ้างสิทธิในทางประวัติศาสตร์ (Historic Title) แผนการเดินทางเรือที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ ประกอบกับประเทศจีนอ้างว่าตนเป็นประเทศแรกที่สำรวจพบหมู่เกาะดังกล่าวตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซิง และประเทศจีนได้อ้างตนมีสิทธิพื้นที่ทางทะเลบริเวณทะเลจีนใต้ในเส้นประเก้าเส้น (Nine Dash Line) เนื่องจากเส้นประดังกล่าวประเทศจีนได้กล่าวอ้างเป็นครั้งแรกสมัยที่ประเทศจีนปกครองโดยรัฐบาลพรรคก๊กมิน เมื่อปี ค.ศ. 1947 ส่วนทางไต้หวันได้อ้างสิทธิโดยใช้เหตุผลสิทธิในทางประวัติศาสตร์และแผนการเดินทางเรือเช่นเดียวกับประเทศจีน ส่วนทางประเทศเวียดนามอ้างว่าตนมีสิทธิเหนือหมู่เกาะ เนื่องจากตนได้ค้นพบและครอบครองหมู่เกาะสแปรตลีย์ พร้อมทั้งได้อ้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การประมงและการสืบสิทธิของรัฐ เมื่อครั้งสมัยที่ประเทศเวียดนามตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส ก็ได้ครอบครองเกาะบางเกาะของหมู่เกาะสแปรตลีย์ ทั้งนี้ ทางด้านประเทศมาเลเซียได้อ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะ

³⁰ Jame Crawford, *Brownie's Principles of Public International Law*, 8th ed. (Great Britain: Oxford University Press, 2012), 220.

³¹ Robert Beckman, "The UN Convention on the Law of the Sea and the Maritime Disputes in the South China Sea," *The American Journal of International Law* 107 (2013): 143-144.

สแปรตลีย์ เนื่องจากเกาะบางเกาะในหมู่เกาะสแปรตลีย์ ประเทศอังกฤษเจ้าอาณานิคมของประเทศมาเลเซียได้ครอบครองมาก่อน อีกทั้งในเวลาต่อมาประเทศมาเลเซียได้ประกาศเขตทางทะเล และได้ตีพิมพ์แผนที่แสดงให้เห็นว่าไหล่ทวีปครอบคลุมลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประกอบกับปัจจุบันเกาะบางเกาะมาเลเซียได้เข้าไปครอบครองส่วนประเทศบรูไนอ้างว่า หมู่เกาะสแปรตลีย์อยู่ในเขตไหล่ทวีปของตน ในขณะที่ทางด้านประเทศฟิลิปปินส์ได้อ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ โดยอ้างการค้นพบและหลักฐานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์³²

จากปัญหาการอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ สามารถนำคดีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย มาเป็นตัวอย่างในการปรับใช้กับการได้มาซึ่งสิทธิเหนือเกาะพิพาท กล่าวคือ แม้ว่าประเทศจีนอ้างว่าได้สิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์จากสิทธิในทางประวัติศาสตร์ หรือประเทศเวียดนามและประเทศมาเลเซียต่างอ้างว่าตนสืบสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์มาจากรัฐเจ้าอาณานิคมซึ่งเท่ากับว่ารัฐดังกล่าวต่างพยายามที่จะอ้างสิทธิ แต่อย่างไรก็ตาม หากนำประเด็นดังกล่าวขึ้นสู่ศาล จากคดีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย สะท้อนให้เห็นว่าศาลจะพิจารณาพยานหลักฐาน โดยตรวจสอบสิทธิจากเอกสารต่าง ๆ ว่ามีสนธิสัญญาหรือสิ่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรฉบับใดที่ยอมรับเกี่ยวกับสิทธิเหนือเกาะที่พิพาทระหว่างรัฐคู่กรณี หรือระหว่างรัฐเจ้าอาณานิคมของรัฐพิพาท หรือเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรฉบับนั้นชี้ให้เห็นว่า รัฐพิพาทใดเป็นผู้มีสิทธิเหนือเกาะพิพาท แต่อย่างไรก็ตาม หากศาลตรวจสอบสิทธิจากพยานเอกสารแล้วไม่พบสิทธิ ศาลก็จะมาพิจารณาพฤติกรรมการก่อให้เกิดสิทธิ จากกรณีปัญหาการอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ที่ประเทศมาเลเซียอ้างว่าตนได้เข้าไปครอบครอง หรือประเทศฟิลิปปินส์ได้อ้างสิทธิโดยการค้นพบ

จากคดีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมการครอบครองที่จะทำให้ศาลเชื่อว่าเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดสิทธินั้นคือ จะต้องเป็นพฤติกรรมที่กระทำโดยรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การบริหารและการออกกฎหมาย การออกกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำในทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นการกระทำในทางนิติบัญญัติการกระทำสาธารณะ มาตรการบังคับใช้กฎหมาย การเยี่ยมสำรวจและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลของทหาร ซึ่งพฤติกรรมการเยี่ยมสำรวจและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลของทหารเรื่อนั้น สะท้อนให้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นการกระทำในนามของรัฐในการเข้าไปบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ³³

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อย้อนกลับไปในปี ค.ศ. 2007 คดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลในทะเลแคริบเบียนระหว่างนิการากัวกับฮอนดูรัส ที่คู่กรณีทั้งสองต่างได้อ้างว่า เข้าไปลาดตระเวนเหนือบริเวณพื้นที่พิพาท ซึ่งในคดีดังกล่าวศาลได้พิจารณาว่า “พยานหลักฐานที่คู่กรณีอ้างเกี่ยวกับการเข้าไปลาดตระเวน ไม่ได้สะท้อนถึงการกระทำที่มีประสิทธิภาพเหนือเกาะพิพาท”³⁴

³² Jantree Sinsupparoeek, *The South China Sea Dispute* (Bangkok: Nititham Press, 2018), 16-19. [In Thai]

³³ Ibid.

³⁴ *Nicaragua v. Honduras*, 719 (International Court of Justice 2007).

จากคดีทั้งสองดังกล่าว สามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่า กองทัพเรือซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจะกระทำในนามของรัฐในลักษณะการเข้าไปใช้อำนาจรัฐในทางบริหาร ถ้าเพียงเข้าไปลาดตระเวนนั้น ไม่ถือว่าเป็นการกระทำในนามของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพที่จะสนับสนุนการก่อให้เกิดสิทธิขึ้น แต่ทั้งนี้ ถ้าเป็นการกระทำของกองทัพเรือในลักษณะพฤติกรรมที่เป็นการสำรวจและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลบริเวณเกาะพิพาท จากคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบียนั้น ได้ก่อให้เกิดความชัดเจนที่ว่าเป็นการกระทำที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการได้มาซึ่งเกาะพิพาท

ดังนั้นแล้ว จากคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลที่กล่าวมานั้น ก่อให้เกิดความชัดเจนที่ว่า หากรัฐใดที่พิพาทเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ หรือในอนาคตนั้น รัฐใดที่พิพาทเกี่ยวกับสิทธิเหนือดินแดน หากรัฐที่พิพาทเหล่านั้นสามารถแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เป็นการใช้อำนาจของรัฐเหนือพื้นที่พิพาท ไม่ว่าจะผ่านทางนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ โดยปราศจากการโต้แย้งจากรัฐที่พิพาทอีกฝ่าย พฤติกรรมนั้นย่อมเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนในการได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนที่พิพาทตามที่ตนกล่าวอ้างได้

4. สรุปผล

กรณีพิพาทเกี่ยวกับดินแดนและเขตทางทะเลระหว่างนิการากัวกับโคลอมเบีย ในประเด็นการได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยเหนือเกาะอัลบูเคอร์คี, เกาะบาโจ นูโว, เกาะอิส เซาร์ทเคย์, การ์ตาเคนา, เกาะรอนกาตอร์, เกาะเซอร์ราน่า และเกาะเซอร์รานิลล่า ตามที่ศาลได้ตัดสินให้เกาะพิพาทเป็นของโคลอมเบียนั้น ช่วยก่อให้เกิดความชัดเจนต่อหลักการได้มาซึ่งดินแดนที่ว่า หากในปัจจุบันเกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับการอ้างสิทธิเหนือดินแดนระหว่างรัฐพิพาท แล้วนำประเด็นดังกล่าวขึ้นสู่ศาล จากวิธีการของศาลในกรณีพิพาทนี้เห็นได้ว่า รัฐพิพาทใดจะมีสิทธิเหนือเกาะพิพาทดีกว่ากันนั้น รัฐพิพาทจะต้องแสดงให้เห็นว่ามีเอกสารสิทธิที่ยอมรับระหว่างรัฐพิพาท หรือรัฐเจ้าอาณานิคมที่ระบุว่าเกาะหรือดินแดนเป็นของฝ่ายใด เอกสารฉบับนั้นก็จะสนับสนุนการได้มาซึ่งสิทธิเหนือดินแดนของรัฐฝ่ายที่ระบุไว้ในเอกสารสิทธิฉบับนั้น แต่ทั้งนี้ หากไม่มีเอกสารสิทธิดังกล่าวมาแสดง จำเป็นต้องอ้างพฤติกรรมที่แสดงออกของการครอบครอง โดยการใช้อำนาจในทางรัฐอธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิดสิทธิ

จากกรณีพิพาทดังกล่าว ช่วยก่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนว่า การที่รัฐพิพาทเข้าไปบริหารจัดการ ออกกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำในทางเศรษฐกิจ เยี่ยมและปฏิบัติการช่วยเหลือทางทะเลของทหารเรือบริเวณพื้นที่พิพาทก่อนวันสำคัญแห่งกรณีฯ และการกระทำนั้นยังสืบเนื่องตลอดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ถือเป็น การกระทำการครอบครองในนามของรัฐที่แสดงออกถึงความมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการได้มาซึ่งดินแดนและเขตทางทะเลได้

References

- Alina, Kaczorowska. *Public International Law*. 4th ed. Great Britain: Routledge Taylor & Francis Group, 2010.
- Beckman, Robert. "The UN Convention on the Law of the Sea and the Maritime Disputes in the South China Sea." *The American Journal of International Law* 107 (2013): 143-144.

-
- Crawford, Jame. *Brownie's Principles of Public International Law*. 8th ed. Great Britain: Oxford University Press, 2012.
- Diemer, Christian, and Amalija Separovic. "Territorial Question and Maritime Delimitation with Regard to Nicaragua's Claim to the San Andres Archipelago." *Heidelberg Journal of International Law* (2006): 167.
- Ekrem, Korkut, and Woo Hyun Kang. "China's Nine Dash Line Claim in Light of the Ruling by the Permanent Court of Arbitration (July 12, 2016)." *Penn State Journal of Law & International Affairs* 5 (2017): 441-442.
- Gao, Zhiguo, and Bing Bing Jia. "The Nine-Dash Line in the South China Sea: History, Status, and Implications." *The American Journal of International Law* 107 (2013): 100-101.
- Jantree Sinsuppraroek. *The South China Sea Dispute*. Bangkok: Nititham Press, 2018. [In Thai]
- Khan, M. Imad, and David J. Rains. "Doughnut Hole in the Caribbean Sea: The Maritime Boundary between Nicaragua and Columbia According to the International Court of Justice." *Houston Journal of International Law* (2013): 594.
- Pratt, Martin. "Commentary Case Concerning Territorial and Maritime Dispute between Nicaragua and Honduras in the Caribbean Sea." *Hague Justice Journal* (2007): 184.
- Stewart, David P. "International Decisions." *The American Journal of International Law* 107 (2013): 396.
- Yoshifumi, Tanaka. *The International Law of the Sea*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.